

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

26 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte - Petru Ursache,
judecătorii - Constantin Alerguș, Vladimir Timofti,
examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către condamnatul Onic Vasile, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2017, în cauza penală în privința lui

Onica Vasile.

Termenul examinării cauzei:

instanța de fond: 12.12.2016-10.02.2017;

instanța de apel: 15.03.2016-29.03.2017;

instanța de recurs: 27.06.2017-26.07.2017.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală legal executată.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 10 februarie 2017, adoptată în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Onica V. a fost liberat de răspundere penală, în temeiul art. 55 Cod penal, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (4) Cod penal, cu tragerea lui la răspundere contravențională, fiindu-i aplicată sancțiunea contravențională sub formă de amendă în mărime de 150 unități convenționale.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut că, Onica V. activând în calitate de ofițer de patrulare al companiei Buiucani al Batalionului nr. 2 al Brigăzii de patrulare a Inspectoratului Național de Patrulare al IGP al MAI al RM, fiind investit în funcție publică de execuție cu statut special, căreia într-o instituție de stat i-au fost acordate permanent, prin stipularea legii și prin numire, drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, contrar prevederilor art. 19 lit. a), b), c), d), 20 lit. b), d), 26 alin. 1) lit. a) a Legii nr. 320 din 27.12.2012, cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, prin care asigură reacționarea promptă la sesizările, comunicările despre infracțiuni, culege informații în scop de cunoaștere, prevenire și combatere a infracțiunilor, precum și a altor fapte ilicite, elaborează și întreprinde măsuri de prevenire a infracțiunilor și contravențiilor, atribuite Poliției, asigură reacționarea promptă la

sesizările și comunicările despre infracțiuni și contravenții, aduce la cunoștința autorităților administrației publice respective evenimentele care i-au devenit cunoscute și care pun în pericol siguranța personală, socială și a statului și cer o reacționare promptă, constată cauzele și condițiile ce pot genera sau contribui la săvârșirea infracțiunilor și contravențiilor care sunt în competența Poliției, cu sesizarea, potrivit legii, a organului competent sau a persoanei cu funcții de răspundere cu privire la necesitatea de întreprindere a măsurilor de înlăturare a acestor cauze și condiții, conform legii, constată cauzele și condițiile ce pot genera sau contribui la săvârșirea infracțiunilor, desfășoară activități de constatare a infracțiunilor, să respecte cu strictețe drepturile, libertățile omului, să aibă un comportament demn, constată contravenții și aplică sancțiuni contravenționale potrivit legii, contrar prevederilor pct. 15 lit. i) și j) din Codul de etică și deontologie al polițistului, aprobat prin HG nr. 481 din 10.05.2006, a comis infracțiunea prevăzută la art. 324 alin. (4) Cod penal, în următoarele circumstanțe:

Astfel, Onica V., fiind în serviciul de menținere a ordinii publice și supravegherii circulației rutiere cu automobilul de serviciu de marca/model "ŠKODA RAPID" cu n/î MAI 9726, la 22.10.2016, în jurul orei 22³⁰, aflându-se pe str. Calea Ieșilor, 75, mun. Chișinău, a stopat automobilul de marca/model "Mitsubishi Outlander", la volanul căruia se afla cet. XXXXX, pentru conducerea vehiculului cu defecte tehnice în dispozitivele de iluminare, încălcare prevăzută de art. 228 alin. (1) Cod Contravențional, precum și pentru conducerea vehiculului de către o persoană care nu are asupra sa permis de conducere, încălcare prevăzută de art. 232 alin. (1) Cod Contravențional. În continuare, Onica V. a pretins, acceptat și primit de la cet. Sidor I. bani în sumă de 200 lei, pentru a nu îndeplini acțiuni în exercitarea obligațiilor sale funcționale, prin netragerea la răspunderea contravențională exprimată prin neîntocmirea proceselor-verbale contravenționale constatate și neaplicarea punctelor de penalizare.

Tot Onica V., fiind în serviciul de menținere a ordinii publice și supravegherii circulației rutiere cu automobilul de serviciu de marca/model "ŠKODA RAPID" cu n/î MAI 9726, la 24.10.2016, în jurul orei 03⁴⁰, aflându-se pe str. Ion Creangă, mun. Chișinău, a stopat automobilul de marca/model "Mercedes Sprinter" cu n/î SR BM 848, care era condus de cet. XXXXXX, după verificarea actelor acestuia a constatat lipsa poliței de asigurare obligatorie auto și a raportului de testare auto pentru mijlocul de transport menționat. În continuare, Onica V. a pretins, acceptat și primit de la cet. Șoimu G. bani în sumă de 650 lei, pentru a nu îndeplini acțiuni în exercitarea obligațiilor sale funcționale, prin netragerea la răspunderea contravențională pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 229 alin. (2), (3) Cod Contravențional, exprimate prin neîntocmirea proceselor-verbale contravenționale constatate, neaplicarea sancțiunii cuvenite și a punctelor de penalizare.

3. Împotriva sentinței a declarat recurs acuzatorul de stat, care a solicitat casarea acesteia rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Onica V. să fie condamnat în baza art. 324 alin. (4) Cod penal, la pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 1 100 unități convenționale, echivalent a 20 000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 3 ani și în baza art. 324 alin. (4) Cod penal, la pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 1 100 unități convenționale, echivalent a 20 000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 3 ani, iar în temeiul art. 84 Cod penal să-i fie stabilită pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial, amendă în mărime de 1 300 unități convenționale, echivalent a 26 000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 3 ani și 6 luni, cu confiscarea forțată în proprietatea statului de la Onica V. a mijloacelor bănești în mărime de 2 00 lei și respectiv 650 lei, utilizate și destinate pentru săvârșirea infracțiunilor, în mărime totală de 850 lei.

În motivarea cerințelor sale, recurentul a invocat că, instanța de fond neîntemeiat a aplicat prevederile art. 55 Cod penal, respectiv, instanța de judecată nejustificat a apreciat faptul comiterii pentru prima dată a unei infracțiuni ușoare, odată ce în învinuirea lui Onica V. i s-au incriminat două fapte infracționale săvârșite la 22.10.2016 și 24.10.2016, astfel sancțiunea stabilită nu a fost apreciată în coroborare cu fapta comisă și consecințele acesteia, nu a ținut cont de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii comise.

Acuzatorul de stat a solicitat confiscarea forțată în proprietatea statului de la Onica V. a mijloacelor bănești utilizate și destinate pentru săvârșirea infracțiunilor și rezultate din infracțiune, în mărime totală de 850 lei, însă instanța de judecată nu s-a expus pe acest fapt, fiind ignorate și alegațiile acuzatorului privind privarea inculpatului de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 3 ani și 6 luni.

În cadrul cercetării judecătorești a fost constatat că corectarea inculpatului nu este posibilă fără a fi supus răspunderii penale și instanța de judecată neîntemeiat l-a liberat de răspundere penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2017, recursul declarat a fost admis, casată integral sentința, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care, Onica V. a fost condamnată în baza art. 324 alin. (4) Cod penal, la pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 1 000 unități convenționale, echivalent a 20 000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe termen de 2 ani, în baza art. 324 alin. (4) Cod penal, la pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 1 000 unități convenționale, echivalent a 20 000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe termen de 2 ani.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concursul de infracțiuni prin cumulul parțial al pedepselor stabilite i-a fost aplicată definitiv pedeapsa cu

amendă în mărime de 1 100 unități convenționale, echivalent a 22 000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe termen de 3 ani.

A fost dispusă confiscarea de la inculpat în proprietatea statului a mijloacelor bănești utilizate și destinate pentru săvârșirea infracțiunilor în mărime de 200 lei și respectiv 650 lei.

5. Instanța de recurs a constatat că, circumstanțele reținute de către instanța de fond privind aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal în privința inculpatului Onica V. au servit drept temei pentru liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională și, anume că, ultimul și-a recunoscut vina și a comis pentru prima dată o infracțiune ușoară, deoarece, în acest caz, instanța de judecată ar fi acordat aceleași situații de drept o dublă valență juridică, or, în speță, recunoașterea vinei a condiționat examinarea cauzei penale în baza art. 364¹ Cod procedură penală.

În ceea ce privește constatarea faptului că corectarea persoanei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale contrar poziției primei instanței care a constatat că, corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă în condițiile liberării de răspundere penală cu atragerea la răspundere contravențională, instanța de recurs în baza materialelor administrate la cauza penală a constatat contrariul concluziei primei instanțe, or, instanța de fond a neglijat faptul că în cazul comiterii infracțiunilor din domeniul corupției, comparativ cu alte categorii de infracțiuni, prezintă un pericol deosebit de grav pentru societate, deoarece se manifestă în structurile autorităților statului, a puterii sau serviciilor publice, care discreditează și compromit activitatea acestora, fiind cauzate daune intereselor publice și care afectează imaginea instituțiilor statale și a întregii societăți, daune nemateriale, care indiferent că persoana vinovată a fost condamnată, nu pot fi considerate ca total reparate.

De asemenea, instanța de recurs a reținut că, recunoașterea vinovăției și căința sinceră manifestată de inculpat nu poate echivala cu constatarea faptului că, corectarea și reeducarea acestuia este posibilă în condițiile liberării de răspundere penală, dat fiind că acest fapt urmează a fi constatat în coraport cu toate datele din dosarul penal, iar în acest sens, se reține că inculpatul a comis infracțiuni de corupție, care nu poate fi considerată ca o faptă accidentală în viața acestuia, ci reprezintă intenția directă și conștientă a inculpatului, care recurgând la comiterea acestor fapte infracționale și-a asumat și responsabilitățile care pot urma.

Prin urmare, instanța de recurs a considerat că, pedeapsa aplicată inculpatului pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 324 alin. (4), 324 alin. (4) Cod penal, sub formă de sancțiune contravențională este una inefficientă, nu corespunde exigențelor individualizării pedepsei penale și este inechitabilă în coraport cu fapta săvârșită de inculpat.

În acest context, instanța de recurs a considerat că, inculpatul pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 324 alin. (4), 324 alin. (4) Cod penal,

urmează să fie tras la răspundere penală, respectiv, să-i fie aplicată sancțiunea penală în conformitate cu limitele prevăzute de norma penală, ținându-se cont și de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod procedură penală.

Totodată, instanța de recurs în temeiul art. 106 alin. (1) și (2), lit. a), b) Cod penal a dispus confiscarea de la inculpat în proprietatea statului a mijloacelor bănești utilizate și destinate pentru săvârșirea infracțiunilor.

6. Împotriva deciziei instanței de recurs declară recurs în anulare condamnatul, care, fără a invoca vre-un temei de drept din cele prevăzute de art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu menținerea în vigoare a sentinței.

În motivarea recursului declarat, autorul acestuia invocă următoarele argumente:

- instanța de recurs pronunțând decizia a interpretat și aplicat greșit norma materială (art. 16, 55 Cod penal), acesta fiind un viciu fundamental care afectează hotărârea atacată întrucât a fost încălcat dreptul la un proces echitabil;

- ca viciu fundamental poate fi considerată încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de CoEDO și reglementate de legislația națională prin lege procesuală sau prin lege materială;

- viciu fundamental se referă și la încălcarea principiului legalității consacrat în art. 3 Cod penal, care prevede că interpretarea extensivă defavorabilă a legii penale este interzis. Astfel, instanța de recurs a interpretat în mod extensiv și defavorabil prevederile art. 61, 75 Cod penal;

- instanța de fond la pronunțarea sentinței corect a aplicat prevederile art. 55 Cod penal, neexistând nici o restricție de aplicare a normei;

- hotărârea instanței de fond prin care făptuitorul a fost liberat de răspunderea penală cu tragerea la răspundere contravențională este una corectă din considerentul că: făptuitorul pentru prima dată a comis o infracțiune ușoară; conform art. 16 Cod penal, infracțiunea se califică ca fiind una ușoară; făptuitorul s-a căit sincer de cele întâmplate, a recunoscut vinovăția a colaborat cu organele anchetei, a solicitat examinarea în procedură simplificată; liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere administrativă constă în aceea că fapta comisă rămâne a fi considerată infracțiune; prevederile art. 55 Cod penal, nu prevăd restricție de aplicare pentru fapta comisă de către subsemnat.

6.1. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului în anulare declarat, solicitând inadmisibilitatea acestuia, deoarece nu îndeplinește cerințele legale de formă și conținut.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către condamnat în raport cu materialele cauzei, ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Colegiul penal atestă că în recursul declarat, este invocat în calitate de viciu fundamental, interpretarea extensivă de către instanța de recurs a prevederilor art. 55 Cod penal, fapt ce în viziunea recurentului ar constitui la caz încălcarea dreptului la un proces echitabil.

Contrar celor opiniate, Colegiul penal conchide că, motivele invocate în recurs, nu cad sub noțiunea prevăzută de art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, conform căreia, prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se înțelege o încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale, or, neaplicarea de către instanța de judecată a prevederilor Legii privind amnistia nu constituie o eroare de drept în sensul art. 453 Cod de procedură penală și respectiv, nici viciu fundamental în sensul art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală.

Astfel, Colegiul penal precizează că, în cazul săvârșirii unei infracțiuni, instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis această infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Adițional, Colegiul penal menționează că pedeapsa aplicată persoanei recunoscute vinovate trebuie să fie echitabilă, legală și corect individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii și pedepsei penale.

Cât privește solicitarea recurentului de a fi liberat de răspunderea penală cu tragerea la răspundere contravențională, Colegiul penal menționează că, în contextul prevederilor art. 55 Cod penal, instanța de recurs corect a conchis că în privința lui Onica V. nu poate fi aplicată norma respectivă, or, posibilitatea liberării de răspundere penală, inclusiv în sensul tragerii la răspundere contravențională, sunt expres indicate în alin. (1) a normei nominalizate supra, care stipulează că, *"Persoana care a săvârșit pentru prima oară o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, cu excepția infracțiunilor prevăzute la art. 181¹, 256, 303, 314, art. 326 alin. (1) și (1¹), art. 327 alin. (1), art. 328 alin. (1), art. 332 alin. (1), art. 333 alin. (1), art. 334 alin. (1) și (2), art. 335 alin. (1) și art. 335¹ alin. (1), poate fi liberată de răspundere penală și trasă la răspundere contravențională"*.

Prin urmare, în cauza dată nu sunt aplicabile dispozițiile art. 55 Cod penal, or, Onica V. a fost condamnat pentru comiterea a două infracțiuni prevăzute de art. 324 alin. (4), 324 alin. (4) Cod penal, urmând a fi tras la răspundere penală.

În context, Curtea Supremă de Justiție, în practica sa a evidențiat faptul că, în cauzele de corupție nu sunt aplicabile dispozițiile art. 55 Cod penal, care prevăd că răspunderea penală pentru infracțiunea săvârșită poate fi înlocuită cu o altă formă de răspundere, extrapenală, care atrage încetarea procesului penal, cu aplicarea unei sancțiuni cu caracter contravențional.

La fel, urmează de evidențiat faptul că, atunci când cauzele de corupție se examinează în procedurile speciale prevăzute de art. 364¹ Cod procedură penală, faptul recunoașterii vinovăției, care atrage incidența procedurii simplificate, nu poate fi valorificat ca o circumstanță atenuantă judiciară prevăzute de art. 76 alin. (1), lit. f) Cod penal, deoarece ar însemna că aceleași situații de drept i se va acorda o dublă valență juridică.

În cât privește practica CtEDO, invocată de către recurent, Colegiul penal conchide că, *cauzele Unedic c. Franței, 2008 § 74; Legrand c. Franței, 2011; Atanasovski c. Macedoniei, 2010*, au avut ca obiect de discuție alte circumstanțe decât cele existente în prezenta speță. Astfel, prevederile art. 6 CoEDO, în speță nu sunt aplicabile.

Prin urmare Colegiul penal ajunge la concluzia că în speța examinată se impune ca soluție inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către condamnatul Onica V., pe motiv că este vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art. 456, 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către condamnatul Onica Vasile, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2017, în cauza penală în privința lui *Onica Vasile*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 24 august 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti